

Zásady veřejná správa, veřejné služby

Marie Sciskalová

Základní zásady činnosti správních orgánů

- legality (zákonnosti)
- zneužití správního uvážení
- ochrany dobré víry
- ochrana veřejného zájmu nestranného postupu a rovného přístupu
- legitimního očekávání
- materiální pravdy
- veřejné správy jako služby veřejnosti
- součinnosti správního orgánu s účastníky
- umožnit dotčeným osobám uplatňovat jejich práva
- smírného řízení
- rychlosti
- hospodárnosti a procesní ekonomie
- procesní rovnosti účastníků řízení
- nestrannosti správního orgánu
- spolupráce správních orgánů při poskytování veřejné služby

Další obecné zásady

písemnosti správního řízení
neveřejnosti správního řízení
dispoziční
dvoustupňového správní řízení
jednotnosti řízení
koncentrace řízení
vyšetřovací
projednací
volné hodnocení důkazů

Zdroje: Ústava

Listina základních práv a svobod (dále jen LZPS)

Úmluva Rady Evropa o ochraně lidských práv a základních svobod,

Judikatura NSS

Zásada legality, subsidiarity, zásada ochrany dobré víry

Legality (zákonnosti) – zakotvená v čl. 2 odst. 3 Ústavy a v čl. 2 odst. 2 v LZPS. Soulad s dalšími právními předpisy, mezinárodními smlouvami, nařízeními EU SO řeší jen to, co mu je zákonem povoleno a způsobem, který stanoví zákon. Projevem zákonitosti je podrobnější úprava SŘ, konkretizující kroky SO a minimalizující vlastní nezákonné postupy.

Subsidiarity jako celek, příp. jednotlivá ustanovení se použijí tam, kde zvláštní zákon nestanoví jiný postup, ten má přednost

Ochrana dobré víry Hlavní princip činnosti demokratické VS, SO chrání práva nabytá v dobré víře, v dobrou víru obecně (obnova, přezkum, odvolání, prominutí zmeškání úkonu)

- při více možnostech SO vybere nejpříjemnější pro účastníky
- ochrana dobré víry může mít přednost i před zákoností

Zásada nestranného postupu SO, legitimního očekávání, zákazu zneužití správní úvahy

Zásada nestranného postupu

SO je představitelem veřejné moci, neupřednostňuje ani nepoškozuje žádnou dotčenou osobu

Zásada předvídatelnosti (legitimního očekávání)

Adresát činnost VS očekává, že ve shodných případech bude rozhodnuto shodně bez neodůvodněných rozdílů,

- Rozhodnutí bude přiměřené a bude chránit veřejný zájem
- Zájem na ustáleném rozhodování (precedentní způsob)

Zásada zákazu zneužití správní úvahy

- doporučení výboru rady ministrů EU
- SO využívá pravomoc k tomu účelu, který mu byl poskytnut
- Zneužití správní úvahy důvodem pro zrušení rozhodnutí **ve správním soudnictví**

Zásada materiální pravdy a rovnosti

Zásada materiální pravdy

Kompromisní řešení, rozhodný je směrodatný stav věci, SO zjistí to, co je ve věci potřeba, zjišťování přesného a úplného stavu věci je někde nemožné, nákladné

Ve veřejném zájmu a při uložení povinnosti musí SO objasnit plně v řízení o žádosti je objasnění věcí toho, kdo navrhuje

Zásada rovnosti

Nejde o absolutní rovnost všech účastníků

Rozsah práv a povinností závisí na vztahu účastníka řízení k předmětu řízení

SO požaduje plnění povinností rovnou měrou

SO činí opatření k zajištění rovnosti účastníků kdykoli je to nutné

Zásada veřejné správy jako služby součinnosti s účastníky

Zásada veřejné správy jako služba, dobré správy

Výkon veřejné správy je službou veřejnosti

Správní úřad, prostřednictvím svých úředních osob, dotčeným osobám vychází maximálně vstříc.

Dobrá správa - dodržování správního řádu

včasnost

přesvědčivost

součinnost

otevřenost

nestrannost

předvídatelnost

přiměřenost

odpovědnost

vstřícnost

Zásada součinnosti s účastníky Požadavkem správního řízení v právním státě je povinnost SO informovat a poučit dotčené

osoby takovým způsobem, aby nebyly poškozeny v důsledku neznalosti svých procesních práv, tzn. že SO musí poučit dotčené osoby o případných nedostacích jejich podání, jakož i o jejich právech a povinnostech v průběhu řízení.

Požadavek na poučení osoby o procesních právech je obsažen v rezoluci Výboru ministrů Rady Evropy.

Zásada preference smírného řešení, rychlosti řízení a procesní ekonomie

Zásada preference smírného řešení

je zakotven požadavek pokusit se o smírné odstranění rozporů, který se týká jak vztahů mezi účastníky, popřípadě jinými dotčenými osobami, tak i vztahů mezi vykonavateli veřejné správy, jimž v řízení přísluší chránit různé oblasti veřejného zájmu.

Zásada rychlosti řízení

- je-li v zákonných lhůtách, je rychlé
- ochrana před nečinností se uplatňuje na veškeré postupy veřejné správy

Zásada procesní ekonomie - úzce souvisí s rychlostí

- postupuje se tak, aby účastníkovi nevznikaly zbytečné náklady
- veřejná správa je jeden celek a tak působí na dotčené osoby

